

Uchwała nr 1

Rady Naukowej Instytutu Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

z dnia 10 marca 2020 roku

o odmowie nadania stopnia naukowego

doktora habilitowanego nauk humanistycznych

w dyscyplinie nauki o kulturze i religii

dr. Tomaszowi Kalniukowi

Na podstawie art. 18a ust. 11 oraz art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 z późn. zm.), w związku z art. 179 ust. 1, 3 pkt. 2b ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 z późn. zm.) w nawiązaniu do uchwały komisji habilitacyjnej zawierającej negatywną opinię w sprawie nadania dr. Tomaszowi Kalniukowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie *nauki o kulturze i religii*, Rada uchwała, co następuje:

§1

odmówić nadania dr. Tomaszowi Kalniukowi stopnia naukowego doktora habilitowanego

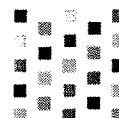
nauk humanistycznych w dyscyplinie nauk o kulturze i religii.

Uzasadnienie:

Uchwała Rady Instytutu została podjęta w zgodzie z negatywną opinią komisji habilitacyjnej, wyrażoną w jej uchwale z dnia 6 lutego 2020 r.

Przed podjęciem uchwały Rada Instytutu zapoznała się z dokumentacją postępowania, w tym z recenzjami, uzasadnieniem uchwały komisji habilitacyjnej, w którym odnotowano wszystkie opinie i argumenty członków komisji sformułowane podczas wnikliwej dyskusji.

Recenzenci oraz Członkowie Komisji, oceniając wskazane przez dr. Tomasza Kalniuka osiągnięcie naukowe *Drogi i miejsca religijności ludowej. Antropologiczne studium nowych ośrodków kultu we współczesnej Polsce (Strachocina, Stryżawa, Sokółka i Legnica)*, wskazali występujące w tej pracy podstawowe błędy konstrukcyjne, metodologiczne i merytoryczne. Zwrócono uwagę przede wszystkim na brak jasno wytyczonego celu badawczego, skutkujący niespójnością monografii: książka *Drogi i miejsca...* składa się z trzech części, które korespondują ze sobą tylko w niewielkim stopniu. W odniesieniu do rozdziałów teoretycznych pracy wykazano liczne nieścisłości terminologiczne (w szczególności utożsamianie przez Habilitanta pojęć „religijność ludowa” i „pobożność ludowa”) oraz brak teoretycznego sprecyzowania najważniejszych dla Autora kategorii, takich jak „zmiennotrwałość”. Krytyce poddano również obecne w monografii uproszczenia oraz zawężającą perspektywę, w szczególności sposób dochodzący do głosu w sprawowaniu przez dra Kalniuka religijności ludowej w Polsce do religijności katolickiej. Jedną z Recenzentek, p. prof. Magdalena Zowczak, określiła taką strategię jako zabieg, na który „Etnolog, antropolog czy etnograf nie może sobie pozwolić, bez poważnego uzasadnienia”. Kontrowersyjny okazał się dobór literatury przedmiotu. Stwierdzono, że cechuje ją duży eklektyzm, nieułatwiający dookreślenia wybranego przez Autora kierunku badań, a także występujące w niej podstawowe braki. Uznano,

że Habilitant często odwołuje się do prac, które reprezentują trudne do pogodzenia dyskursy, ignorując najnowsze opracowania podjętego przez siebie tematu i poprzestając na historycznych propozycjach (np. pracach Eliadego czy Znanieckiego). Najwięcej zastrzeżeń wzbudził trzeci rozdział rozprawy, który z założenia powinien stanowić znaczący wkład w rozwój dyscypliny, lecz został zdominowany przez opis, a nie przez analizę wybranych przez Autora zjawisk. W tym kontekście zwracano również uwagę na apologetyczny stosunek Habilitanta do omawianego zjawiska, skutkujący wykluczeniem z obszaru jego zainteresowań ciemniejszych stron polskiej religijności ludowej. Za jeden z podstawowych problemów uznano brak precyzyjnie określonej metodologii przeprowadzonych badań oraz brak krytycyzmu względem przywoływanych źródeł. Recenzenci i Członkowie Komisji wskazali przy tym na liczne błędy merytoryczne i logiczne monografii. W ich opinii Autor dokonuje nadużyć w interpretacji opinii innych badaczy, niejednokrotnie lokując ich spostrzeżenia w niewłaściwym kontekście.

Opinie Recenzentów i Członków Komisji dotyczące pozostałego dorobku naukowego Habilitanta oscylowały między uznaniem go za „stosunkowo skromny” lub „lokujący się w średnich rejestrach” a określeniem go jako „spory” i „ogólnie zadowolający, może nie pod względem obszerności, ale z racji konsekwencji w podejmowaniu kluczowych dla Autora tematów badawczych”. W podobny sposób oceniano dokonania dra Kalniuka w zakresie umiędzynarodowienia, dydaktyki i działalności organizacyjnej. Podkreślano, że byłby to dorobek wystarczający, gdyby został wsparty solidnym osiągnięciem głównym, tak się jednak nie stało. Pozostałe dokonania Habilitanta nie są w stanie zrównoważyć braków monografii.

Rada Instytutu po zapoznaniu się z treścią recenzji oraz wszystkimi sformułowanymi ocenami i opiniami zawartymi w uzasadnieniu uchwały komisji habilitacyjnej przyjęła jej argumenty i uznała, że zarówno przedstawiona do oceny monografia *Drogi i miejsca religijności ludowej. Antropologiczne studium nowych ośrodków kultu we współczesnej Polsce (Strachocina, Stryszawa, Sokółka i Legnica)*, wskazana przez dr. T. Kalniuka jako główne osiągnięcie naukowe, jak i pozostały dorobek Habilitanta, nie mogą być uznane za znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej i tym samym nie spełniają wymagań określonych w art. 16. p. 1 i 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

§2

Uchwała została podjęta w głosowaniu tajnym i zapadła bezwzględną większością oddanych głosów.

§3

Na podstawie art.21 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 z późn. zm.), Stronie przysługuje prawo wniesienia odwołania do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów za pośrednictwem Rady Naukowej Instytutu Nauk o Kulturze Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w terminie miesiąca od dnia doręczenia uchwały wraz z uzasadnieniem.

DYREKTOR
Instytutu Nauk o Kulturze
Wydziału Humanistycznego
Beata Gontarz
dr hab. Beata Gontarz

